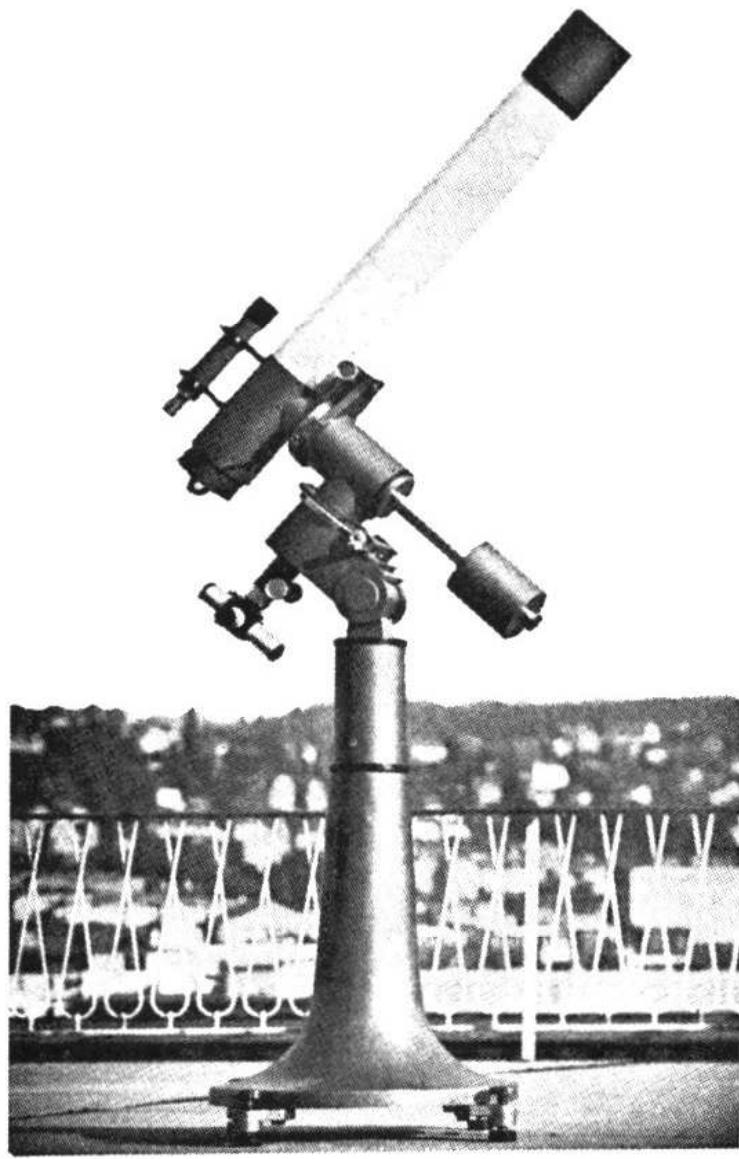

190

הכובבים בחודש

136

יוצא לאור על ידי אגודה אסטרונומים-חובבים בישראל
תמוז/אלול תשכ"ז אוגוסט/ספטמבר 1967 שנה י"ד מס' 4

ויצא לאור על ידי

אגודת אסטרונומיס-חובבים בישראל
בעריכת ד. זיצ'ק

הכוכבים בחודש

כרך יד מס' 4 (136) תמוז/אלול תשכ"ז אוגוסט/ספטמבר 1967

Hakokhavim Bekhodsham (The Stars Month by Month)
Vol. 14, No. 4 (136) August/September 1967

الـ كوكب الشهري

התוכן

התמונה בשער: רפרקטור מטיפוס קוודה (Coudé) בעל מפתח 6-אינץ', תוצרת מ. ואכתר, שהוזמן על ידי סניף גוש דן של האגודהנו עבור מצפה הכוכבים בגבעתיים. ראה מדור "באגודה" בעמ' 48 של גלון זה.

39	יום השמים — אוגוסט 1967
41	יום השמים — ספטמבר 1967
46	מפותשמי הארץ
48	באגודה: כינוס ארצי, טלסקופ לגבעתיים
48	כוכב שבית אנקה (I) 1786 Encke

אגודת אסטרונומיס-חובבים בישראל

מוסדות, סניפים מקומיים וחוגים אזוריים

מרכז האגודה: אגודת אסטרונומיס-חובבים בישראל, ע"י האוניברסיטה העברית ירושלים.
מצירות האגודה: בכל יום (א'-ה') בין השעות 5 עד 7acha'z בפלנטריום ויליאמס, קריית האוניברסיטה העברית ירושלים, טלפון 30211, קו משנה 300.

מצפה-כוכבים: ירושלים — סגור באופן זמני.

פלנטריום ויליאמס: ירושלים, קריית האוניברסיטה העברית. ההציגות מתקיימות בכל יום ב' וו' בשבוע, בשעה 17.00 בדוק! — קבוצות מאורגנות חiybot להרשמה לביקור לפחות שבועיים מראש במזכירות האגודה, בכתב או בטלפון. — הצגות מיוחדות במועדים אחרים (ל-60 עד 100 איש) לפי הזמנה, לפחות שבועיים לפני המועד הרצוי. הדרישות תאושרנה לפי מידת האפשר.

"כוכבים בחודשים": ירחון האגודה, מערכת והנלה לפי כתובות מרכזו האגודה.

הספרייה האסטרונומית ואולם הקריה: פתוחים לחברים ביום א' עד ה' בשבוע, בין השעות 5 עד 7acha'z בפלנטריום ויליאמס ירושלים.

סניפים וחוגים אזוריים:

תל-אביב וגוש דן: ע"י אינג'ג'י. פוקס, רח' ז'בוטינסקי 44, גבעתיים
גליל מערבי: ע"י ד. קיש, רח' ירושלים 5 ב', נeria.

גליל עליון: ע"י ד. בן ליש, דפנה, דואר נע הגליל העליון.

עמק חירון: ע"י ש. לולב, בית-גordon, דגניה א', דואר נע עמק הירדן

יום השנים — אוגוסט 1967

יום	שעה	(לפי שעון ישראל)
1	3	הירח צפיפי' לאלדייבן ¹ , מז' לבימה ² .
1	4	כוכב חמה במצפימוי, עולה ב-29.03 ג' 0.1+ (השמש עולה ב-55.04) ; כוכב-חמה יומיים אחריו האלונזית (שחליה ב-30 ביולי), יראה צ' 10 בחודש.
	19	נוגה נראית עוד במעדרי'ם, °35 מז' לשמש, שוקע ב-02.20.
	20	מאדים בדורמוי, °88 מז' לשמש.
	21	פלנטואיד (4), ואסטה, נוח לתצפית עד ל-9 בחודש. ³
	21	נטזון עוד בדורמוי, נוח לתצפית עד ל-8 בחודש.
	23	שבת אי במז', °116 מע' לשמש ; שבתאי עולה ב-21.21.
	3	הירח צפימוי לאלדייבן ¹ .
	4	הירח צפימי' לכוכב-חמה, מע' לפולופס, דורמוי' לאקסטור.
*	6	נטזון, בمول מאויגים, חזר לתנועה קדומנית.
	17	כוכב-חמה מתבקש עם הירח, כוכב-חמה °6 זר' לירח (°18 מע' לשמש).
	4	כוכב-חמה מתבקש עם פולופס ועובר °15 זר' לו ; ההתקבצות בעליה ישירה החלת בשעה 06.
	8	נוגה, בمول אריה, עובר מתחווה קדומנית לאחרורנית.
	3	נוגה מתבקש עם הירח, נוגה °10 זר'.
	3	כוכב-שביט אנקה (ג') 12.5 במצפימוי, כ"ז מז' מז' צפיפי' לכוכב "ביתא" בשור ⁴ .
	21	צד מתקבץ עם השימוש.
	22	פלנטואיד (18), מלפומנה, דורמוי ³ .
	23	פלנטואיד (9), מסיס, בדורמו ³ .
9/8	ליילה סר ט איז'ם, מטר מטיאורים, מרובים יותר עד 13 בחודש ; ראה להלן בليل/12/12 בחודש.	
19	9	התכחות הכוכב Virginis ♀ 15 (כ' 4.0) על ידי הירח : העלומות ב-15.4m, ז' 129°. ⁵
20	10	הירח צפיפי' לספיקה ⁶ , דורמוי' לגאנמא' בתולה ⁷ .

* (הטוגרים) סבב סימון השעה מסמנות תומעות שיש בהן עין, אך הן אין ניתנות לתצפית.

¹ Aldebaran (אדרדאבראן = שבע אתריוו, קלומר הכוכב העולה אחרי כיכת) ב-+1.1, ב-0.2 — מ' 53 ש"א, ק' 35ASHMSG, ט' 3500, תנוצה עצמית 0.203.

² Praesepe, M44/NGC2632/ Cancri (פראסֵפה, מ-44/NGC 2632/ קאנקרי) בז' 160°, מהירות דיאלית +55 ק"מ/שני ; מלחה בן ג' 13, מ"ז 31 ; סט' gK5.

³ צביר פתוח ובו למעלה מ-500 כוכבים בני ג' 6 עד 17 ; זוהרו הכלילי בג' +3.7 ; ק' 13=90 ש"א ; מ' 600 ש"א. משקפת שדה !

⁴ ראה לוח פלנטואידים בעמ' 45 של גלון זה.

⁵ Elnath, Nath, β Tauri (מערבית : אנגראטיה = הנוגת בקרניים) : ג' 1.8, מ' 143 ש"א, ג' מוחלט -1.5 — תנוצה עצמית 0.180 (ז' 169°), תנוצה דיאלית +8 ק"מ/שני, סט' III-B7III.

⁶ ראה לוח התכחות כוכבים על ידי הירח בגל' 135 (יוניי/יולי 67), עמ' 28.

⁷ Spica, α Virginis (=שבולת) : ג' +1.2, ב' מוחלט -1.6 — מ' 120 ש"א, ט' 20000, תנוצה עצמית 0.055, מהירות דיאלית +2 ק"מ/שני ; כוכב כפול ספקטרוטופי, מ"ה 4.014 ג' ; סט' B2 + B5.

⁸ Virginis ♀ : כוכב כפול, ג' 3.7, מ"ז 5.0, ז' 169°, מ"ה 178 ש', מ' 40 ש"א. שני המרכיבים זהובים. סט' F0/F0.

יום	שנה	(לפי שעון ישראל)
11	20	הירח מעז'פ'מ'ע' למאדים/ ^a אלפא" במאזנים ⁸ .
11	20	התכשות הכוכב 672 B. Virginis (ג' 6.7) על ידי הירח : העلمות ב- ¹¹ m 54.6 מ-20, ז"מ 150°. ⁵
11/12	ליל	הפרק א' י"מ ב-ש"א. המטיאורים מרובים בין ה-9 ל-13 באוגוסט ומגיעים לשיא בלילות 11 ו-12 בו. בלילה ללא ירח, במיוחד במחצית השנייה של הלילה, נראים כ-70 מטיאורים לשעה ואף יותר (הירח שוכן ב-11 באוגוסט ב-21° ולחדרת ב-22°, התנאיםנוחים הפועם (לאחר חצות!). זורו נחיל המטיאורים היפה והעשיר ביותר הנראה בכל שנה. — מוצא הקרן נמצא ב-7° צפ'מ'ע' לכוכב "אלפא" בפרסייזס (Persel, Algenib ^a). — מהירות המטיאורים 62 ק"מ/שנ', הגובה המוצע של התחלקות ב-130 ק"מ, של היבוי ב-90 ק"מ, אורך המטילות כ-80 ק"מ. — מוצא המטיאורים מכוכב השביט סופט-טוטל או 1862, המקיים את השימוש במהדורו של 119.6 שנים. שרידי הפרוק של השביט מפוזרים כנראה לאורך כל מסלולו, אך קיימים גם פה ושם עניינים מטיאורים דחוסים יותר. בשנת 1848 למשל חצתה הארץ אורור דחוס במיוחד של ורם המטיאורים והדבר התבטא בהתרבות הזרים מעל למושג. גם בשנים הבאות מחייבים לפעולות מוגברת של המטר.
(10)	12	מאדים מתכbez עם הירח, מאדים 0.4 דרי' : התכשות הנראית בחלקים רבים של אסיה ובכפ' אוסטרליה (לגבינו מרתחת לאופק).
20	12	הירח דר'מו'/ ^a אלפא" במאזנים ⁸ /מאדים.
20	13	הירח דרי' ל-ביתה ⁹ בעקבב ⁹ , מע'צ'פ'מ'ע' לאנטארס ¹⁰ .
20	14	הירח מו' לאנטארס ¹⁰ .
22	14	התכשות הכוכב 11830 26° — (ג' 7.5) על ידי הירח : העلمות ב- ¹¹ m 50.2, ז"מ 65°. ⁵
19	15	התכשות הכוכב (נ"ז) 210 B. (Scorpii) (ג' 6.0) על ידי הירח : העلمות ב- ¹¹ m 21.9, ז"מ 135°. ⁵
20	16	מאדים עובר 38° 3 דרי' לכוכב הכפול "מי" במאזנים ¹¹ .
20	17	הירח דרי'ר'מ'ע'/ ^a אלפא/ביתה" בגדיר ¹² .
20	17	מאדים עובר 16° 1 דרי' לכוכב הכפול "אלפא" במאזנים ⁸ ; ביום זה חל במאדים שווין יום ולילה של סתו.
2	18	מינימום של אלגול בשעה 02 03 ¹³ .
3	18	כוכב שביט אנקה (ג' 10.5) במז'צ'פ'מו', כ-¾ מע' לאסטור ⁴ .
22	18	הפלנטואידים מטיס (9) ומלפומנה (18) בדור'מו'. ³

⁸ Librae α/_α₁: כוכב כפול, ג' 5.3/2.9, מ"ז 231, ז"מ 314 (משקפת שודה!), מ' 58 ש"א, קרוב למליקה.

⁹ Scorpī β: כוכב כפול, ג' 5.1/2.9, מ"ז 14, ז"מ 23, מ' 400 ש"א, ספ' B1; מלחה שנייה, ג' 9, סמוך מאוד.

¹⁰ Antares α, Scorpii α: (=מחירה של ארם, מאדים) : ג' 0.9—1.8, משתנה סדר למחצה, מחזור שינוי האור 1733 ג', ג' מוחלט -3.3,—, ק' 330 × שמש, וואנטיאור 1900 × שמש, מ' 250 ש"א, ט' 3300, תנווה עצמית 0.034, מהירות דריאלית 3 — ק"מ/שנ' ; ספ' gM0.

מלחה לבן : ג' 5.2, מ"ז 3.1, ז"מ 275, ספ' A3.

¹¹ Librae μ: כוכב כפול, ג' 6.7/5.8, מ"ז 2, ז"מ 358 (1960), מ' 300 ש"א, ג' מוחלט +0.6, ספ' B2p/A.

¹² Capricorni α/_α₁: כפול אופטי, הנראה כבר בעין. ג' 3.8/4.5, מ"ז 376, ז"מ 291 ; ג' של Capricorni α₁ 3000 ש"א, ג' מוחלט -5.4.

Capricorni β: כוכב כפול, ג' 6.1/3.3, מ"ז 205, ז"מ 267, מ' 500 ש"א. לשני המרכיבים צבעים שונים — צהוב וכחלחל, ספ' B8/G0.

¹³ מחזור שינוי האור 2.87 ג', משך הליקוי 9.8 שעות, שינוי האור מג' 2.2 עד 3.5 (ראו "הכוכבים בתודש" כרך ג' (1956) מס' 2, עמ' 9—12).

יום	שעה (לפי שטון ירושה)
20	19
22	20
3	22
22	22
22	22
22	22
22	22
22	22
22	23
4	24
(18)	24
21	26
1	27
3	27
24	27
0	28
4	28
20	29
(24)	29
4	30

מארדים עובר °03 צפ' לכוכב הכפול ADS 9446 במאזנים¹⁴. מינימום של אלגול בשעה 22.52¹³. כוכב שביט אנקה (ג' 9.9) עובר °3 דר' לקאסטור⁴ (נמצא מאוד מעיל לאופק ב策ム'). התכשות הכוכב (Ceti) 4 (ג' 6.3) על ידי הירח: התגלות ב- Δm 05.5, ז"מ °271⁵. התכשות הכוכב (Ceti) 5 (ג' 6.3) על ידי הירח: התגלות ב- Δm 27.1, ז"מ °276⁵. שבתאי מתכuzz עם הירח, שבתאי °1 דר'; התכשות במז' אירופה וב策ム' אסיה. כוכב שביט אנקה (ג' 9.8) °1 צפ' לפולופס⁴. כוכב-חמה מתכuzz עם השמש, התקבצות עליונה. פלנטואיד (4), ואסטה (ג' 6.7), עובר °19° דר' לכוכב טיטה⁶ במאזנים (Librae). התכשות הכוכב Arletis 54 (ג' 6.5) על ידי הירח: התגלות ב- Δm 12.8, ז"מ °214⁵. התכשות הכוכב Arietis 8 57 (ג' 4.5) על ידי הירח: העلمות ב- Δm 29.7, ז"מ °347 : התגלות ב- Δm 04h 04.2, ז"מ °303⁵. הירח מז'דר'ם' לכימה², צפ'מע' לאלדייברן¹. התכשות הכוכב Tauri 32 (ג' 5.8) על ידי הירח: התגלות ב- Δm 46.1, ז"מ °204⁵. כוכב שביט אנקה (ג' 9.6) במז'צ'פ'מו', כ-°6 מוי לפולופס. מארדים עובר °20° 3 דר' לנפטון; ההתקבצות בעלה ישירה חלה בשעה 15. נוגה מתכuzz עם השמש, התקבצות תחתונה. התכשות הכוכב Tauri 136 (ג' 4.5) על ידי הירח: העلمות ב- Δm 30.2, ז"מ °93⁵.

יום השמים — ספטמבר 1967

1	4	1
20	20	1
21	1	1
(2)	3	3
21	3	3
(5)	6	6
20	6	6
3	7	7
21	7	7
21	7	7
21	8	8
20	9	9

צדκ במז' °18° מע' לשמש, עולה ב- Δm 54. מארדים בדור'מע' °76 מז' לשמש, שוקע ב- Δm 32.21. שבתאי במז' °146° מע' לשמש. צדק מתכuzz עם הירח, צדק °4° דר'; יש לחפש אחריו שעה 04.30 נמור במז', סהר הירח צר מאוד, 33 שניות לפני המולה. פלנטואיד (4), ואסטה³, עובר °45° צפ' לכוכב הכתול "ביתא" בערך⁹. כוכב-חמה מתכuzz עם אורטוס ועובר °16° צפ' לו (במיון של °11 מז' לשמש, אין לראותה). הירח צפ'מע' לספיקה⁶. מינימום של אלגול, בשעה 03.44¹³. פלנטואיד (4), ואסטה, עובר °4 דר' לכוכב הכתול ני' בערך¹⁵. פלנטואיד (9), מטיס³. הירח דור'דר'מע' לאלפא⁷ במאזנים⁸. הירח דור'מע' למארדים/⁸ביתא⁹ בערך⁹.

¹⁴ ADS 9446: כוכב כפול אופטי, ג' 5.8, מ"ז °20, ז"מ °298, מ' 19 ש"א, ג' מוחלט +6.9, ספ' M1/5Kp.

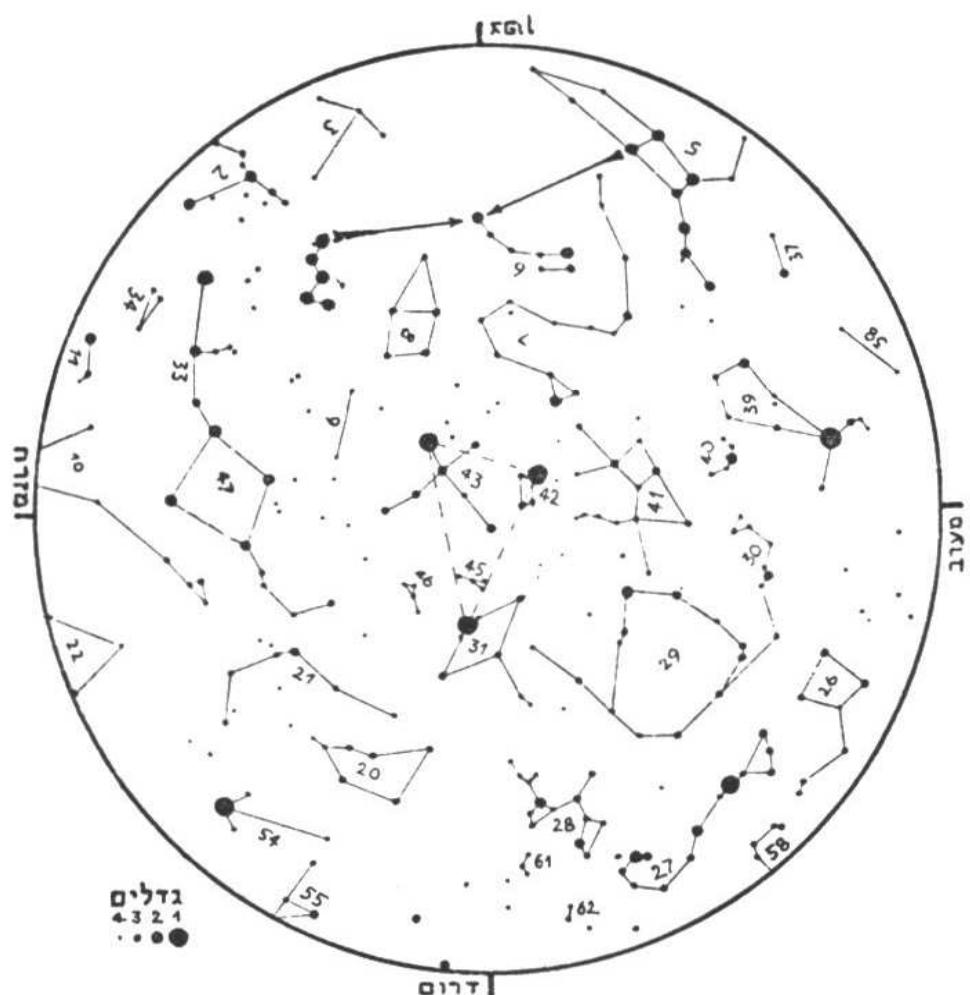
¹⁵ Scorpii : כוכב כפול-ארבעה (א/ב/ג/ד) : ג' 8/7/6.4/4.4 ; ג' 8/7 ; (א/ב) מ"ז °1° ; (3/R) מ"ז °42, ז"מ °337 ; (ג/ד) מ"ז °1.8, ז"מ °51, מ' 360 ש"א, ספ' B3/A.

10	שעה	(לפי שעון ישראל)
9	(23)	מאדים מתקבץ עם הירח, מאדים 1° צפ' ; התכשות אנטארקטיקה.
10	0	минימום של אלגול בשעה 33:00 ¹³ .
10	(14)	התכשות אנטארס על ידי הירח, נראית בacz' אסיה.
10	20	hirah מז' לאנטארס ¹⁰ , מזרחי למאדים/ביתא בערך ⁹ .
10	20	התכשות הכוכב ג' 88 G. Scorpii על ידי הירח : העلمות ב- $20h\ 46.4m$, ז'מ 121° ⁵ .
12	20	מאדים כיר' צפ'ם'ם' לכוכב "דלוֹתָא" בערך (ב' 2.5).
12	21	מינימום של אלגול בשעה 21:21 ¹³ .
12	22	פ'יס צ'יד'ים, מטר מטיאורים, בשיא. מוצא הקירנה ליז ω Piscium ($+4^{\circ}\ 8' 0m$, α); מסילות ארכוכות, איטיים (31 ק"מ/שנ').
13	21	hirah דר'ם'ם' לאלפא/ביתא" בעני ¹² .
14	(1)	פלוטו מתקבץ עם השמש.
14	23	התכשות הכוכב 16262 -24° — על ידי הירח : העلمות ב- $15.9h\ 23m$, ז'מ 44° ⁵ .
15	5	נווגה מתקרב אל אדק ; נמר במז' לפני וירחת השמש. שני כוכבי הלכת יינוי קרובים זה לזה עד ראשית אוקטובר מזר' לרוגלוּס, בלי שיתקבזו בעליה ישירה ; ראה להלן ב-24 וב-29 בחודש.
15	20	מאדים עובר 48° דר' לכוכב הכפול "ביתא" בערך ⁹ .
15	20	התכשות הכוכב 37 Capricorni על ידי הירח : העلمות ב- $44.7h\ 20m$, ז'מ 17° ⁵ .
17	20	מאדים עובר 21° דר' לכוכב הכפול "ני" בערך ¹⁵ .
18	(12)	אורנס מתקבץ עם השמש.
18	20	מאדים עובר בקרבת האצביר הבודרי מ- 80° ¹⁶ .
18	(22)	נווגה, בקבוצת הכוכבים ספסטנט, חורר לתנועה קוונטנית.
19	20	hirah מתקרב אל שבתאי, ראה להלן.
20	2	שבתאי מתקבץ עם הירח, שבתאי 1° דר' ; התכשות בגורינלנדיה ואיסלנדיה.
20	20	hirah צפ'מו' לשבתאי.
21	19	מאדים (=ארט) מתקרב אל אנטארס (=אנטיארס) ¹⁰ , ראה להלן ב-23 בחודש.
22	22	התכשות הכוכב Arletis π 42 על ידי הירח : התגלות ב- $34.3h\ 22m$, ז'מ 297° ⁵ .
23	3	התכשות הכוכב Arletis 45 על ידי הירח : התגלות ב- $59.8h\ 03m$, ז'מ 240° ⁵ .
23	19	מאדים מתקבץ עם אנטארס ¹⁰ ועובר 3° צפ' לו, ההתקבצות בעליה ישירה תלה בשעה 09 בבוּך.
23	19	התחל ת הסטיו האסטרונומי בחצי הבודר הצפ' של הארץ והאביב בחצי הבודר הדר'. בשעה זו ונכנסת השמש לסימן מאונזים (— $23d\ 19h\ 38m$) ווחזה את המשווה השמיימי בכיוון לזר', וזה שווין הסטיו — אורך היום והלילה שווים על פני כדור הארץ. נקודת החתך של המילקה (מסלול השמש המודומה, האקליפטיקה) עם המשווה היא נקודת הסטיו ומקום המשמש בשםין בין כוכבי מול בתולה ($0^{\circ}\ 8' 12h$, α). בירושלים מניעת השמש בצהרים לגובה של $14^{\circ}\ 58'$ מעלה אופק בור' — וזה גובה המשווה במצרים ירושלים.
24	3	hirah קרוב לכימה. ²
24	4	התגברות צ'ק/נווגה הנזולה ביותר בעליה ישירה : (ף) ראה גם לעיל ב-15 בחודש ולהלן ב-29 בו.
24	21	hirah צפ'ם'ם' לאלדייברן ¹ , מז' לכימה. ²

¹⁰ M80/NGC6093 : צביר כוכבים כדורתי, ג' 7.8, ק' 5, צפוי מאוד, מ 57000 ש"א.

מפת שמי הערב ב-20 באוגוסט ב-00 22

בראשית החודש ב-00 23 ובסופה ב-00 21 = שעת הכוכבים 19 40

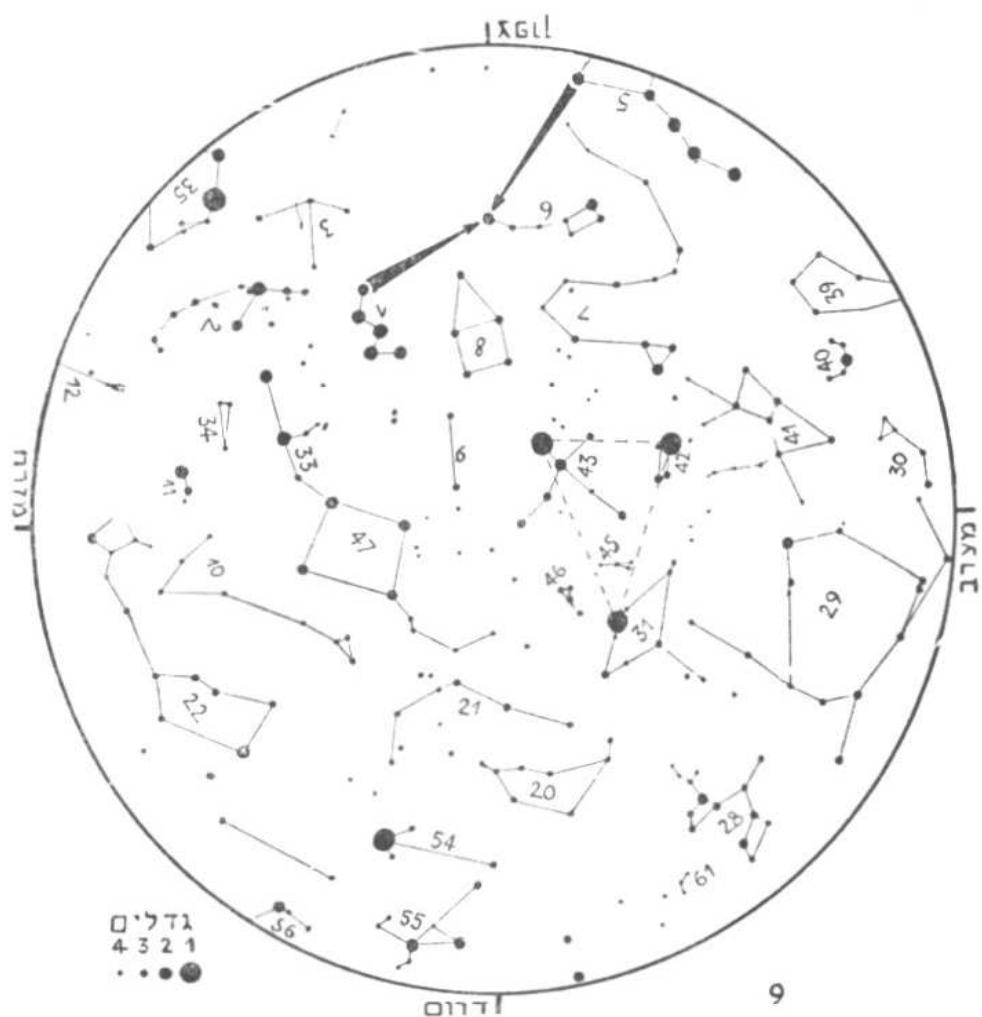
מו', ומע' מסומנים במפות כוכבים הפוך מן הנהוג במפות הארץ, כי אנו צופים על פני הארץ "מלמעלה" (מבחוץ), על השמים "מלמטה" (מבפנים). יש אפוא להחזיק את מפת השמים מעל בראש. צריך לדאוג שהקו צפ'-דר' יהיה מכובן אל-מכובן (בשערת כוכבי הקוטב המסומן בחיצים) או יתאיימו נקודות מז' ומע' של המפה. קבוצות הכוכבים מסומנות במפה במספרים המופיעים בהתאם לשמי הערב בסוגרים אחורי שמות הקבוצות. הכוכבים הריאשיים הנזכרים בתואר הם הכוכבים המזהירים בכל קבוצה וקבוצה.

המספרים במפה מצינים את קבוצות הכוכבים כליהן :

1	קאסיופיה	38	שער-בירוניקה	46	דולפין
2	פרסיאוס	39	נושא נחש	29	פגאסו
3	ג'יראפה	40	כתר	30	דג דרום
5	דובה גדולה	41	נחש	21	גדי
5	דובה קטנה	42	נשר	31	דלי
6	דרקון	43	אנדרומדה	33	ברבור
7	קפיואס	44	מאזניים	34	מושלש
8	לטאה	45	חץ	37	כלבי-ציד
9		62	משקפת	27	עקרב

מפת שמי הערב ב-15 בספטמבר ב-00 22

בראשית החודש ב-00 23 ובסופה ב-00 21 = שעת הכוכבים 00 40 21

מדו, ומען מסומנים במפות כוכבים הפוך מן הנוהג במפות הארץ, כי אנו צופים על פני הארץ "מלטלה" (מבחוץ), על השם "מלטלה" (מבפניהם). יש אפוא להחזיק את מפת השמים מענש בראשו. צריך לדאוג שהקוו צפ' - דר' יהיה מכוכן אל מכוכן (בעזרת כוכב הקוטב המסתובן בחיצים) ואז יתאיימו נקודותמדו ומען של המפה. קבוצות הכוכבים מסומנות במפה במספרים המופיעים בהתאם שמי הערב בסוגרים אחרי שמות הקבוצות. הכוכבים הראשיים הנזכרים בתואר הם הכוכבים המזהירים בכל קבוצה ובקבוצה.

המספרים במפה מצינים את קבוצות הכוכבים כללו:

1	אסופיה	9	לטהה
2	פרסיאוס	10	דגים
3	גיראהה	11	טלה
5	דובה גדולה	12	שור
6	דובה קטנה	20	גדי
7	דראקון	21	דלוי
8	קפיואס	22	לויתן
		28	קשת
		29	נושא נחש
		30	נחש
		31	נשר
		32	נבל
		33	אנדרומדה
		34	משולש
		35	עגלון
		39	רוועה-זוביים
		40	כתר
		41	הרקולס
		42	עגור
		43	ברבור
		44	חץ
		45	דולפין
		46	טראנסוואל
		47	פגאסו
		54	דב דרומי
		55	עגורי
		56	פניפס
		57	כתר דרומי
		58	טלה
		59	טלה
		60	טלה
		61	טלה

באגודה

ברפרקטור מטיפוס קודה המכוננות הקרןיניות הבאות מן האובייקטיב בעזרת מראה שטוחה אחת אל ציר הנטיה ובעזרת מראה שטוחה שנייה, המצויה בנקודת החיתוך של צירי הנטיה והשעות (העליה ישרה), אל ציר השעות. באופן כזה נמצאים מוקד התמונה ואותו אוקולר הטלסקופ תמיד במקום קבוע, הוא אינו משתנה בשעת התצפית כאשר מכונים את צינור הטלסקופ לכל כיוון שהוא. התצפית הראותית נעשית, איפוא, בנוחיות ובישיבה במקום אחד. גם השימוש במלמה ומכשירים אחרים המשמשים ביצירוף עם הטלסקופ נוח ויעיל יותר, הם אינם מכבים מטלסקופ ואפשר לקובעם בריצפת המצפה. ראה התמונה בשער גליון זה.

הכינוס הארצי בחנוכה

בישיבה האחרון של ועד האגודה הוחלט לקיים השנה את הכינוס האסטרונומי הארצי השבעי ביום חמוץ בחנוכה בירושלים.

החברים מתבקשים כבר עכשו להתכנס ביום זה בתכניתם לימי חנוכה. נודיעו בעוד מועד על תכנית הכינוס ועל תאריכו המדוייק.

הטלסקופ עבור גבעתיים

סניף גוש דן של אגודתנו הוציא בימים אלה רפרקטור מטיפוס קודה (Coudé) בעל מיפחה של 6 אינץ' תוצרת מ. ואכטרא, עבור מצפה הכוכבים בגבעתיים.

כוכב שביט מוחזר אנקה (I Encke 1786)

כוכב השביט שנחגלה לפני כ-180 שנה על ידי אנקה הוא בעל מחזור ההקפה הקצר ביותר הידוע של 3.299 שנים. הוא הגיע ב-22 בספטמבר 1967 לפריילין שלוי, בפעם ה-48 מאז גילויו בשנת 1786. זוהריו חלש והוא הגיע בשיאו, לפי החישובים, עד גודל +9.6 בלבד.

ב-8 באוגוסט יימצא השביט (ג') כ-° 6 דר' לכוכב "טיטה" בעגלון (Aurigae) מכאן ואילך ינוע לאט בכיוון למזרחה דרך קבוצת עגלון ומול תאומים. יש לחפשו בשעות הבוקר המוקדמות לפני זריחת השמש, נמוך מעל לאופק במוז'צ'פ'מו', תחילת בשעה 03, מאוחר יותר סמוך יותר לפניה הזריחה — כMOVED בטלסקופ בלבד.

אנו מבאים להלן אפרמריס לימי שיא הזרה. הוא חושב על ידי גב' ג. קאסטאל (G. Kastel) על סמך האלמנטים של מסלול השביט ובהתחשב בהפרעות הנגרמות על ידי ששת כוכבי הלכת (כוכבי חמה עד שבתאי ועד בצלל):

גודל ראותי m	השמש הארך	מרחיק ב'יא מן נطיה (ל' שעות ומן עולם) (1950.0)	עליה ישרה נطיה (ל' שעות ומן עולם) (1950.0)
		°	°
		h	m
12.5	1.416	+31 34	5 49.0
10.5		+30 43	6 56.0
9.6	1.220	+26 56	8 12.9

ראה גם ביום השמים — אוגוסט, עמ' 39—41 של גליון זה.